

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

GIÁO TRÌNH
NHỮNG NGUYÊN LÝ CƠ BẢN
CỦA CHỦ NGHĨA MÁC-LÊNIN

**(DÀNH CHO SINH VIÊN ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG KHỐI KHÔNG CHUYÊN
NGÀNH MÁC - LÊNIN, TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH)**

(Tái bản có sửa chữa)

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

GIÁO TRÌNH

NHỮNG NGUYÊN LÝ CƠ BẢN CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

**DÀNH CHO SINH VIÊN ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG KHỐI KHÔNG CHUYÊN
NGÀNH MÁC - LÊNIN, TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH**

(Tái bản có sửa chữa)

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT

Hà nội - 2017

LỜI NÓI ĐẦU

Thực hiện các nghị quyết của Đảng Cộng sản Việt Nam, nhất là Nghị quyết Trung ương 5 khoá X về công tác tư tưởng, lý luận, báo chí trước yêu cầu mới, ngày 18-9-2008, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành Quyết định số 52/2008/QĐ-BGDĐT ban hành chương trình môn học Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin dành cho sinh viên khối không chuyên ngành Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và phối hợp với Nhà xuất bản Chính trị quốc gia - Sự thật xuất bản ***Giáo trình Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin*** dành cho sinh viên các trường đại học, cao đẳng khối không chuyên ngành Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh.

Trong quá trình biên soạn, tập thể tác giả đã kế thừa những nội dung của giáo trình *Triết học Mác - Lênin, Kinh tế học chính trị Mác - Lênin, Chủ nghĩa xã hội khoa học* của Hội đồng Trung ương chỉ đạo biên soạn giáo trình quốc gia các bộ môn khoa học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và các giáo trình của Bộ Giáo dục và Đào tạo tổ chức biên soạn. Tập thể tác giả đã nhận được góp ý của nhiều tập thể, như Học viện Chính trị - Hành chính quốc gia Hồ Chí Minh, Ban Tuyên giáo Trung ương... và cá nhân các nhà khoa học, đội ngũ giảng viên các trường đại học, cao đẳng

trong cả nước, đặc biệt là của PGS. TS. Tô Huy Rúa, GS. TS. Phùng Hữu Phú, GS. Nguyễn Đức Bình, GS. TS. Lê Hữu Nghĩa, GS. TS. Lê Hữu Tầng, GS. TSKH. Võ Đại Lược, GS. TS. Trần Phúc Thăng, GS. TS. Hoàng Chí Bảo, GS. TS. Trần Ngọc Hiên, GS. Hồ Văn Thông, PGS. TS. Dương Văn Thịnh, PGS. TS. Nguyễn Văn Oánh, PGS. TS. Nguyễn Văn Hào, PGS. TS. Nguyễn Đức Bách, TS. Phạm Văn Chín, ThS. Phùng Thanh Thủy, ThS. Nghiêm Thị Châu Giang...

Sau một thời gian thực hiện, nội dung giáo trình đã được sửa chữa, bổ sung trên cơ sở tiếp thu những góp ý xác đáng của các trường đại học, cao đẳng, của đội ngũ giảng viên lý luận chính trị, của các nhà khoa học;... Tuy nhiên, do những hạn chế khách quan và chủ quan nên vẫn còn những nội dung cần tiếp tục được bổ sung và sửa đổi, chúng tôi rất mong nhận được nhiều góp ý để lần tái bản sau giáo trình được hoàn chỉnh hơn.

Thư góp ý xin gửi về Bộ Giáo dục và Đào tạo (Vụ Giáo dục Đại học), 35 Đại Cồ Việt, Hà Nội.

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

CHƯƠNG MỞ ĐẦU

NHẬP MÔN NHỮNG NGUYÊN LÝ CƠ BẢN CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

I. KHÁI LƯỢC VỀ CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

1. Chủ nghĩa Mác - Lênin và ba bộ phận cấu thành

Chủ nghĩa Mác - Lênin là hệ thống các quan điểm và học thuyết khoa học do C.Mác¹ và Ph.Ăngghen² xây dựng, V.I.Lênin³ bảo vệ và phát triển; được hình thành và phát triển

1. C.Mác (Karl Marx, 1818 - 1883) (người Đức): Nhà lý luận, nhà chính trị, nhà triết học duy vật biện chứng, nhà kinh tế học chính trị, người sáng lập ra chủ nghĩa xã hội khoa học, lãnh tụ của giai cấp vô sản quốc tế.

2. Ph.Ăngghen (Friedrich Engels, 1820 - 1895) (người Đức): Nhà lý luận, nhà chính trị, nhà triết học duy vật biện chứng, lãnh tụ của giai cấp vô sản quốc tế, người cùng C.Mác sáng lập ra chủ nghĩa xã hội khoa học.

3. V.I.Lênin (Vladimir Ilich Lenin, 1870 - 1924) (người Nga): Nhà lý luận, nhà chính trị, nhà triết học duy vật biện chứng, người bảo vệ và phát triển chủ nghĩa Mác trong thời đại đế quốc chủ nghĩa, người sáng lập ra Đảng Cộng sản Liên Xô và Nhà nước Xôviết, lãnh tụ của giai cấp vô sản Nga và giai cấp vô sản quốc tế.

trên cơ sở tổng kết thực tiễn và kế thừa những giá trị tư tưởng của nhân loại; là thế giới quan, phương pháp luận chung nhất của nhận thức khoa học và thực tiễn cách mạng; là khoa học về sự nghiệp giải phóng giai cấp vô sản, giải phóng nhân dân lao động khỏi mọi chế độ áp bức, bóc lột và tiến tới giải phóng con người.

Chủ nghĩa Mác - Lênin được cấu thành từ ba bộ phận lý luận cơ bản có mối quan hệ mật thiết với nhau, đó là: triết học Mác - Lênin, kinh tế học chính trị Mác - Lênin và chủ nghĩa xã hội khoa học.

Triết học Mác - Lênin nghiên cứu những quy luật vận động, phát triển chung nhất của tự nhiên, xã hội và tư duy; xây dựng thế giới quan và phương pháp luận chung nhất của nhận thức khoa học và thực tiễn cách mạng.

Trên cơ sở thế giới quan và phương pháp luận triết học, kinh tế học chính trị Mác - Lênin nghiên cứu những quy luật kinh tế của xã hội, đặc biệt là những quy luật kinh tế của quá trình ra đời, phát triển, suy tàn của phương thức sản xuất tư bản chủ nghĩa và sự ra đời, phát triển của phương thức sản xuất mới - phương thức sản xuất cộng sản chủ nghĩa.

Chủ nghĩa xã hội khoa học là kết quả tất nhiên của sự vận dụng thế giới quan, phương pháp luận triết học và kinh tế học chính trị Mác - Lênin vào việc nghiên cứu làm sáng tỏ những quy luật khách quan của quá trình cách mạng xã hội chủ nghĩa - bước chuyển biến lịch sử từ chủ nghĩa tư bản lên chủ nghĩa xã hội và tiến tới chủ nghĩa cộng sản.

Ba bộ phận lý luận cấu thành chủ nghĩa Mác - Lênin có đối tượng nghiên cứu cụ thể khác nhau nhưng đều nằm trong

một hệ thống lý luận khoa học thống nhất - đó là khoa học về sự nghiệp giải phóng giai cấp vô sản, giải phóng nhân dân lao động khỏi chế độ áp bức, bóc lột và tiến tới giải phóng con người.

2. Khái lược sự ra đời và phát triển của chủ nghĩa Mác - Lênin

Quá trình ra đời và phát triển của chủ nghĩa Mác - Lênin có thể chia thành hai giai đoạn lớn: *Giai đoạn hình thành và phát triển chủ nghĩa Mác*, do C.Mác và Ph.Ăngghen thực hiện; *Giai đoạn bảo vệ và phát triển chủ nghĩa Mác thành chủ nghĩa Mác - Lênin*, do V.I.Lênin thực hiện.

a) Những điều kiện, tiền đề của sự ra đời chủ nghĩa Mác

- Điều kiện kinh tế - xã hội:

Chủ nghĩa Mác ra đời vào những năm 40 của thế kỷ XIX. Đây là thời kỳ phương thức sản xuất tư bản chủ nghĩa ở các nước Tây Âu đã phát triển mạnh mẽ trên nền tảng của cuộc cách mạng công nghiệp được thực hiện trước tiên ở nước Anh vào cuối thế kỷ XVIII. Cuộc cách mạng công nghiệp không những đánh dấu bước chuyển biến từ nền sản xuất thủ công tư bản chủ nghĩa sang nền sản xuất đại công nghiệp tư bản chủ nghĩa, mà còn làm thay đổi sâu sắc cục diện xã hội, trước hết là sự hình thành và phát triển của giai cấp vô sản.

Mâu thuẫn sâu sắc giữa lực lượng sản xuất mang tính xã hội hóa với quan hệ sản xuất mang tính tư nhân tư bản chủ nghĩa đã bộc lộ qua cuộc khủng hoảng kinh tế năm 1825 và

Handwritten signature: Hoàng H

Chịu trách nhiệm xuất bản
Q. GIÁM ĐỐC - TỔNG BIÊN TẬP
TS. HOÀNG PHONG HÀ

Chịu trách nhiệm nội dung
ỦY VIÊN HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP - XUẤT BẢN
ThS. NGUYỄN MINH

Biên tập nội dung:	ThS. NGUYỄN MINH
Trình bày bìa:	ThS. LÊ THỊ THU MAI
Chế bản vi tính:	ĐƯỜNG HỒNG MAI
Sửa bản in:	ĐÀO THỊ BÍCH
Đọc sách mẫu:	PHÒNG BIÊN TẬP KỸ THUẬT THU MAI

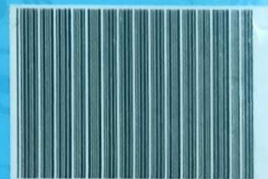
Handwritten signatures: Multiple instances of the signature "Hân" in various styles and orientations.

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT; Số 6/86 Duy Tân, Cầu Giấy, Hà Nội
ĐT: 080 49221 Fax: 080 49222 Email: suthat@nxbctqg.vn, Website: www.nxbctqg.vn

TÌM ĐỌC

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

- **Giáo trình Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam**
- **Giáo trình Tư tưởng Hồ Chí Minh**

8935211182103

ISBN: 978-604-57-0481-3

9 786045 704813

Giá: 36.000đ